

Midfaste 2024

Salmer: 743, 728, 391, 321, 208

Kom, Herre Jesus. Amen.

2 Mos 16, 11-18, 2 Pet 1, 3-11, Joh 6, 24-35

I Richard Adams fine roman, *Kaninbjerget*, følger vi kaninen Hassel, der leder en flok af kaniner ud for at finde et egnet sted til en ny koloni, idet den gamle står for at blive gasset og jævnet med jorden. På vejen kommer de til en anden kaninkoloni, hvor der bor nogle velnærede kaniner. De er velnærede, fordi der bliver lagt mad ud til dem, og det er der et menneske, der gør. Det pudsige er, at der ikke rigtig er nogen glæde blandt disse kaniner, selv om de tilsyneladende har alt; de får nok unger, men de synger mærkelige, menneskelignende vuggeviser for dem, de digter moderne digte, danser mærkelige danse og former underlige, abstrakte skulpturer til deres stuer, som de gennemrejsende

kaniner slet ikke forstår. Til gengæld kan koloniens kaniner ingen af de myter, som findes i kaninverdenen, som er gået tabt i det velnærede liv, deres forestillingsevne strækker sig til deres efterligninger af menneskekulturen. Hurtigt finder Hassel og hans venner ud af, at man ikke skal stille spørgsmål om væsentlige ting, som hvor maden kommer fra, og hvorfor der ikke er flere kaniner i det engang så store bo, men de får dog svar på en ganske ubehagelig måde, da en af dem løber ind i en snare, der er lagt ud ved maden.

Velfærdskaninerne må altså i ny og næ ofre et medlem af kolonien til bondens middagsbord mod at få materiel tryghed. Sådan er der, hvor der arbejdes for den mad, der forgår. Der lever man med døden som fortegn. Jeg skal vende tilbage til *Kaninbjerget*, men indledningen her kan i første omgang tjene til at indkredse temaet for dagens tekster.

Et stridspunkt, der nemlig med jævne mellemrum dukker op i hele biblen, handler om hvem, vi mennesker

sværger troskab mod: Er det bugen, altså den timelige velfærd, eller Gud, vi vælger at dyrke? Dette spørgsmål behandles på forskellig vis i alle de tre tekster, vi har hørt i dag. Først hørte vi om israelitterne, der gav ondt af sig i den ørken, Moses på Guds bud havde ført dem ud i, for havde de det – som velfærdskaninerne - egentlig ikke meget bedre ved Ægyptens kødgryder, selv om de måtte trælle for Faraos og ligge under for hans luner? Dernæst talte Peter til os om at lægge verden med dens begær bag os for i stedet at stræbe efter at få del i Guds kraft, og nu har vi netop hørt Jesus sige, at vi skal arbejde for den mad, der består til evigt liv og ikke for den mad, der forgår.

Det kan være provokerende at høre i en verden, der hylder princippet om at huske at leve, mens man gør det. Sagen er bare, at det er der mange, der alligevel glemmer at gøre, fordi de bliver slaver af den bug, som kræver at blive fyldt, hvad enten det er med mad, underholdning eller materielle goder, og her i vor del af

verden, i de skandinaviske velfærdssamfund, har vi ovenikøbet fundet en samfundsmodel, hvor få har for meget og færre for lidt. Den samfundsmodel danser vi om, vi har konstant vore øjne rettet imod den, for at den skal skænke os det gode liv. Men også her skal vi vide, at stærke magtinteresser gør sig gældende, vi kan bare tænke på den seneste tids mange udfald fra den politiske top om arbejdets velsignelser, og hvordan vi skal være stolte, når vi slider os ihjel for den fælles velfærd, medens vi ofrer samværet med vore børn og gamle på samfundets alter. Dét er det store selvbedrag, vi lever i, men at vi ikke bliver mere frie ved at dyrke velfærden og det materielle er ved at gå op for flere mennesker. Sidste år hørte man ganske meget om en familie, der var flyttet fra storbyen til Ærø for at leve fra hånden og i munden, og i denne uge læste jeg om en anden familie på fem medlemmer og et sjette på vej, som var ganske velstående, men som ved et tilfælde havde fundet ud af, at det var befriende at leve på ganske få kvadratmeter. De havde køkken, stue og soveværelse i ét og de mange

kostbare møbler fra deres gamle hjem sat på depot. Til forskel fra familien på Ærø fortsatte forældrene med at arbejde fuld tid, men det, der var det afgørende for dem, var bevidstheden om, at de kunne trække stikket, hvis de ville, klare sig med ganske lidt og dertil have det rigtig godt. Der er ingen tvivl om, at disse mennesker visse steder opfattes som fjender af samfundet; familien på Ærø beskyldes for at nasse på hårdtarbejdende og skattebetalende fynboer, medens den velhavende familie, bare ved at være i stand til at kunne trække sig ud af arbejdsmarkedet, hvis den skulle få lyst til det, må omfattes med den største mistænksomhed. For de kan jo melde sig ud af samfundet, hvis de vil. Det bryder vi os ikke om her i Danmark.

Jeg skal dog indrømme, at jeg bliver ganske opmuntret, når jeg læser om mennesker, der har forstået, at verden med sit begær gør os til trælle. Om de så er kommet til en åndelig indsigt, er en anden sag, men det behøver jeg heller ikke at vide, for bare det, at nogen tager et andet

valg end mange af os andre, viser, at mennesker faktisk søger og længes efter et andet grundlag for deres liv her på jorden end bare at samle til huse. De forsøger faktisk at leve frimodigt som fuglen i skove. Det tror jeg, vi kan lære noget af. For vi lever - Som velfærdskaninerne i *Kaninbjerget* - med døden som fortegn og stiller stort set aldrig spørgsmål til den måde, vi har indrettet os på, men det burde vi måske? Vi har lige fejret kvindernes kampdag, og det, der blev diskuteret, var den uindskrænkede ret til fri abort og kønskvoter i erhvervslivet, men måske burde vi diskutere, hvorfor en del af kvindernes børn er begyndt at fylde sig med stoffer for at glemme den triste hverdag, de lever i. Kunne det være, at de fornemmer, at de vil blive betragtet som en belastning, hvis ikke de sørger for at levere et solidt skattegrundlag til brug for staten, alt imens mødrene realiserer sig selv på ledelsesgangene? At de som israelitterne i Ægypten er til for andres store ideer? Når Gud ville have israelitterne ud af Ægypten for at vandre rundt i ørkenen i 40 år, så var det netop for

at de ikke skulle være velfærdskaniner, han ville have, at de skulle være et frit, stærkt folk, der stolede på ham. Det havde de bare jævnlige så vanskeligt ved.

Det er dét, Jesus forsøger at gøre menneskemængden begribelig i dag; han har forud for dette optrin gjort et under og bispist fem tusind mennesker med fem bygbrød og to fisk. Det turde nok være et tegn på, at han er Gud, for Gud er den, der stedse åbner sin milde hånd og skænker os føden til rette tid. Imidlertid tolker skarerne underet som et tegn på, at Jesus er en jordisk konge, der vil skænke dem velfærd og storhed, men det får de snart at vide, at han ikke er. Jesus er udsendt af Gud for at være livets brød for os, altså den, der skal skænke os evigt liv, de får at vide, at han er den samme Gud, som førte dem ud af Ægypten. Imidlertid aner han straks, at det kan de mange mennesker ikke tro. De kan ikke tro, at Jesus Kristus er endemålet for den vandring, deres forfædre begyndte, men det skal vi tro, og derfor vil jeg vende tilbage til Hassel og hans venner, der netop

holder fast i deres åndelige liv og tro. De har en gud, Frith, og de har en mytologi omkring den store urkanin, El-ahrairah, som sammen med sin gode ven, Kaninpil, udfører de største og snedigste bedrifter. At kaninerne kan fortælle hinanden om El-ahrairah styrker deres mod og deres fantasi. Ja, ikke nok med det, El-ahrairah er også den, der ofrer sig selv og dermed overvinder den sorte kanin fra Inlè, som ellers har hersket over dødsriget. Nu hersker El-Ahrairah dér, som en Kristusfigur, der giver håb til de jordiske kaniner. Netop Hassels tro gør, at han ikke bare vil arbejde for den mad, der forgår, og det kommer til udtryk på en særlig måde. Han redder en mus fra en spurvehøg og en såret måge fra at dø af sult. Denne form for næstekærlighed forstår de andre slet ikke, men den viser sig at være fornuftig, da både musen og mågen kommer til hjælp senere. Imidlertid har hjælpen bare været en indskydelse hos Hassel, han har ikke haft en bagtanke med den, men hans handlemaner kommer til at betyde, at brodersind bliver til kærlighed, så ingen lades tilbage i

hans flok, når der sker noget dramatisk, hverken sårede eller svage kaniner. Hassel ser kvaliteterne hos alle. Adams skildrer kaninernes »folkeliv« på en betagende måde; de fortæller historier, de spiller bobsten, de glæder sig over at få unger, de har et godt kammeratskab. Og så sætter de friheden i fællesskabet meget højt. De holder sammen, men Hassel lærer dem glæden ved at være herre i eget hus og ved at øve stordåd. Hver gang, de har noget for, siger de til hinanden, at det skal blive en god historie at fortælle. Mytologien bliver således ikke noget, der engang var, den bliver levende af, at der bestandig føjes nye bedrifter til. Og det vil sige, at kaninerne kommer langt, selv om de giver afkald på en masse komfort undervejs. Sådan kunne vi jo prøve at se os selv, både hver for sig og som folk; vores El-ahrairah er Jesus, som giver os mod til at turde gøre os fri af bugens behov. Vi kunne tænke på, at vi er på rejse mod den bedste koloni af alle, nemlig himlen, og hvor mannaen er det brød og den vin, vi får under altergangen. Vi kunne tænke på, at Jesus er

så rig og så rigelig, at han deler ud af sig selv og aldrig viser den bort, som kommer til ham. Og når vi så har fået del i livets brød, kan vi gå herfra som frie mennesker og øve vor gerning til gavn for hinanden, d.v.s. for den mad, der består til evigt liv.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen